

vist, at der er en ganske vilkaarlig Forskel paa det Tilfælde, hvor Hustruen beholder Erhvervet hele Tiden og det Tilfælde, hvor hun har *opgivet* det, men *senere* genoptager det (at jeg skulde lade „2 forskellige Tilfælde gælde for et og samme Ægteskab“, er mig en ganske uforstaaelig Bemærkning; jeg har blot anvendt de samme Tal i 2 Tilfælde, Fru B. har jo anvendt de samme Tal i 3 Tilfælde).

Naar Fru B. B. skriver, at jeg begaar tre Fejl ved Opstillingen af dette Regnskab, saa vil den opmærksomme Læser, der gør sig den Ulejlighed at sammenligne mine Eksempler med Fru B. B.s, forgæves søge efter disse Fejl. Hvad selve Tallene angaar, saa er de nøjagtig de samme i mine to Tilfælde og i Fru B. B.s Tilfælde 1 og 3 (naar undtages, at Fru B. B. ved en Tryk- eller Skrivefejl i Tilfælde 1 har 540 for Hustruens i Stedet for 560). Men Fru B. B. indskyder et Tilfælde 2 og sammenligner dette med Tilfælde 3. Men det er slet ikke denne Sammenligning, der har interesseret mig; det er jo selvindlysende, uden at der behøves Regnestykker for at vise dette, at begge Parter vil faa mere til Rest, naar ogsaa Hustruen tjener noget, end naar hun intet tjener.

Hvordan kan Fru B. B. sige, at jeg finder dette „Uret mod Manden“? Nej, det er *netop* Tilfælde 1 og 3 jeg har villet sammenligne; sammenligner man dem efter Fru B. B.s egen Udregning, faar man akkurat den samme Forskel paa Mandens „Rest“ som efter min Udregning, og Fru B. B. har ikke givet mig nogen Forklaring paa, hvorfor hun synes, Manden skal have mere til Rest i det Tilfælde, hvor Hustruen har *beholdt* sit Erhverv, end i det Tilfælde, hvor hun har *opgivet*, men *senere* genoptaget Erhvervet.

Fru B. B. undrer sig over, at jeg finder det uvilkaarligt, at der *aldrig* bliver Tale om Erstatning, naar baade Mand og Hustru har Formue og beholder deres Erhverv, heller ikke, naar Hustruen derved kun vilde faa en yderst ringe Sum at raade over i Forhold til Mandens Indtægter, og hun henviser til, at „Forudsætningen for Erstatningspligten“ ikke her er til Stede, og at det jo er „en ganske simpel Erstatning“, det drejer sig om. Men saa maa jeg have Lov at sige, at et Tilfælde som dette viser, at en saadan rent mekanisk Erstatningsregel netop ikke kan forventes altid at ville føre til et Resultat, der stemmer med al-

mindelig menneskelig Retfærdighedsfølelse.

Naar Fru B. B. derefter siger, at det „ikke vil volde Tredjemand nogen videre Vanskelighed at betragte Ægtefællerne som Interessenter og i hvert enkelt Tilfælde forhøre sig om, i hvilken Proportion de hefter i foreliggende Tilfælde“, saa vil sikkert enhver praktisk Jurist og enhver Forretningsmand forfærdes over et saadant Perspektiv. I større og sjældnere Retsandler, f. Eks. Køb og Salg af fast Ejendom o. lign., ja, der vil Tredjemand selvfølgelig sørge for at faa paa det rene, hvorledes Ægtefællerne i *dette Tilfælde* hæfter, men i alle det daglige Livs almindelige Forhold, Køb af Fødemidler, Klæder o. s. v., der vilde det være at aabne Ægtefællerne den rigeste Lejlighed til at leve paa andres Bekostning, om de saaledes havde Ret til rent privat i hvert enkelt Tilfælde at bestemme, i hvilket Forhold de skulde hæfte overfor Tredjemand. En saadan Regel er praktisk umulig. Enten maa Gældsansvaret være, som Loven hyder det, eller som Ægtefællerne ved lovmæssig Ægtepagt har bestemt det og ladet det kundgøre for Tredjemand ved Tinglæsnings. Træffer de anden Aftale, da kan den kun gælde, naar Tredjemand udtrykkelig er gjort bekendt med den og er gaaet ind derpaa. Man kan ikke lægge den Byrde paa Forretningsfolk, at de selv „i hvert enkelt Tilfælde“ skal „forhøre“ sig.

Men alle disse Indvendinger angaar jo kun Enkeltheder, der maaske vilde kunne ændres, naar blot Hovedreglen var anvendelig som *Lov-Hovedregel*. Men at den ikke er det, er bleven mig endnu mere klart efter Fru B. B.s sidste Artikel og efter Advokat Stjernstedts Artikel i Bladets Nr. 18, der er skrevet efter en Samtale med Fru B. B. og derfor vel maa antages at udtrykke hendes Meninger (Fru B. B. har ialfald ikke protesteret). Af sidstnævnte Artikel fremgaar det, at Fru B. B. er ganske enig med mig i, at en Lighedeling er „det ideale Beregningsgrundlag“, „det ideale og mest tiltalende“. Dette er altsaa Fru B. B., Adv. Stjernstedt og jeg ganske enige om.

Men Uenigheden ligger paa et andet Punkt. Mit Formaal har været at undersøge, hvilken Regel, der egnede sig til at være Lovens Hovedregel og kunde ventes gennemført som saadan, Fru B. B.s og Adv. Stjernstedts har været at finde en Regel, hvorved to Ægte-

fæller, naar de vilde træffe en indbyrdes Aftale om deres økonomiske Forhold, havde Udsigt til at naa et nogenlunde retfærdigt Resultat. Men dette er to helt forskellige Ting.

Efter Adv. Stjernstedts Artikel munder begge Forslag ud i at foreslaa *tvungen Ægtepagt*. Hr. Stjernstedts „Tilslutning“ til Fru B. B.s Forslag giver sig Udtryk i følgende Ord: „Uden en tvungen Ægtepagt frygter jeg, at Fru Bløndals Forslag vil give Anledning til delikate og vanskelige Uenigheder mellem Ægtefællerne med Hensyn til, hvad der i Virkeligheden udgør hver især personlige Kapitaliseringsværdi.“

Advokaten viser derved, at han har den samme Modvilje mod og Mistillid til Udregninger i Kroner af et Menneskes Værdi, som jeg har.

Og derefter fortsættes: „Fru Bløndal synes heller ikke at have noget at indvende mod tvungen Ægtepagt“.

Derved melder altsaa de to Forslag Pas som Forslag til en Hovedregel og indskrænker sig til Forslag til Ægtefællerne om, hvordan de skal kunne ordne deres økonomiske Forhold ved indbyrdes Aftale. Adv. Stjernstedt mener, at Loven skal fordre en personlig Kapitaliseringsværdi fastsat altid og skal give Forklaringer og Anvisninger paa, hvorledes den burde fastsættes — „uden at denne Anvisning alligevel behøvede at følges af Parterne!“ Men derved kommer man unægtelig langt bort fra, hvad man kan ønske og forlange af en Lovregel, der skal være egnet til at binde alle, rige og fattige, begavede og ubegavede, Lægfolk og lærde Folk. Naar Adv. Stjernstedt mener, at Fordringen om Fastsættelsen af „den personlige Kapitaliseringsværdi“ i Loven bør ledsages af Forklaringer og Anvisninger, saa har han i Virkeligheden derved erkendt, at det, han opstiller ikke bliver andet end *en Ledetraad* for Ægtefæller ved Oprettelse af Ægtepagt. Og jeg tror, de fleste vil være enige med mig i, at en Regel, der nødvendiggør udførlige Anvisninger og Forklaringer, den er det berettiget at kalde „indviklet, tung og upraktisk.“

Baade Fru B. B. og Adv. Stjernstedt har i deres Forslag set, om jeg maa sige, for akademisk paa Sagen: jeg har i min forrige Artikel paavist, hvorledes det Stjernstedtske Forslag vil have sine Vanskeligheder, hvor det drejer sig om Folk med visse Indtægter (navnlig Forretningsfolk). Fru B. B.s Forslag vil møde lignende